

4 CENTESIMI

4 PARE

4 HELLE

Predbrojba za Monarchiu
iznosa 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 4 para.

Abbonamento per la
Monarchia e Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 4 cent.

Abbonamento für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzelnes Nummer
4 Heller.

OMNIBUS

Istini svaki utorak, četvrtak i
subota u 3 ure po podne.

Ese ogni Martedì, Giovedì e
Sabato alle 3 pom.

Erscheint jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 3 nachm.

Za uvrstavanje objava u
»Mojim oglasima« plaća
se za svaki red 3 para.
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel »Mondatore d'affari«
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa massima
30 centesimi.

Jedes Wort im »Kleinen
Anzeiger« kostet 2 h.
Die Mindestgröße 30 h.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion — Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Giulia br. 1

Razne vijesti

Parlament u Beču.

Četvrtak je završena podrobna rasprava o proračunu. Proračun je u drugom čitanju odobren na malenom većinom. Zatim su došli na red resolucije, to jest obične predlozi, koje pojedini članovi proračunskog odbora predložile tekom rasprave o proračunu.

Tih resolucija bilo je više stotina. Mnoge, koje je proračunski odbor preporučio bez prigovora, bile su u zastupničkoj kući glasovane i prihvaćene skopno, po deset, dvadeset, pedeset na jedanput. Druge neke, glede kojih je u proračunskom odboru bilo prepora, glasovane su u zastupničkoj kući posebično. Tu su se većina i manjina ukupnih stranaka izmjenjivale tako, da je dobila sad jedna sad druga strana od oba velika loka.

To dokazuje, da u parlamentu nije jedne odlučne većine i da u nje mora doći, ako se hoće da odnosači budu trajni. A to će moći biti jedino, ako se Slavenima prizna više prava, nego li ih imaju danas.

Od kluba u kojem su i naši hrvatsko-slovenski zastupnici (Laginja, Mandić, Spinić), to jest od Sveze južnih Slavena samo su dva članovi proračunskog odbora i to: zastupnici Antun vitez Vuković iz Dalmacije i dr. Ploj iz Stajerske. Oni su pri raspravama u proračunskom odboru postavili dobrih, pravednih, predloga tičućih se Dalmacije i Istre u gospodarstvenom i školskom i općep narodnom pogledu. Zastupnička kuća prihvatila je sve one njihove predloge, kojih ćemo sadržaj javiti drugi put.

Bit će dobra pobuda vladi, da nezaboravi na neke naše preke potrebe.

Talijansko sveučilište.

Talijani još uvijek drže tvrdo na tom, da im se daje visoka škola baš u Trstu, a oni našem narodu nebi htjeli dati ni malih škola ni u Trstu, ni u Puli, ni po selima, gdje ih toliko trebujemo.

Zato su se naši zastupnici oprli tvrdo onomu talijanskom zahtjevu i složili su se u tom pitanju svi zastupnici našega jezika iz Dalmacije, Istre, Trsta, Gorice, Kranjske, Stajerske i Koruške, ter će zajedno kao jedan braniti, da se nepovoljni Talijanac, ako ne bude istodobno osjegurano našem narodu, barem nekoliko od onoga, što nam za nauku i prosvjetljenje pripada po Božjem i ljudskom zakonu.

Stvar bi se mogla zategnuti i makar doći do raspusta parlamenta, neka već jedanput uvidi vlada i Talijani, da nije pravo samo njih gladiti, a naš narod za pušćati, pak što Bog da i sreću junacku! Kad ovo bude objavljeno, vlada će imati odobren proračun i u trećem čitanju, ali ovu subotu Boga još Talijani neće imati ni sveučilišta u Trstu, ni državne gimnazije u Puli. A vjera im je naša, da će do toga proći još mnogo subota, ako se neopamete i na pravedan put nepostave.

Ugarsko-hrvatski sabor.

U Budimpešti sastao se je državni sabor. Kralj je tamo zato došao u sriedu iz Beča. Dočekala ga je sila naroda, u spaluru pedeset tisuća školske djece grada Budimpešte. Gradsko zastupstvo čestitalo

je tom prigodom Vladaru osamdesetu godišnjicu, koja će, ako Bog da, prevaleći budućega 18. augusta.

Hrvatski zastupnici na zajedničkom saboru u Budimpešti odlučili su, da će biti na ruku ministru-predsjedniku Khuen-Hedervaru i da će biti neka se odaberu kraljevinski odbori, koji će imat raspraviti i riješiti neke tegobe hrvatske.

Vlada Khuen-Hedervara dobila je pri zadnjim izborima za sabor neočekivano veliku većinu, tako da će, uz zastupnike iz Hrvatske, u odlučnim časovima moći imati za se do 300 glasova proti najviše 110 protivnih. Oporba Justova i Koštutova izašla je iz izbora teško oslabljena. Zato je Koštut već najavio, da njegova stranka neće činiti obstrukcije, to jest nasilne oporbe proti vladi. Uvidio je, da je građje prekišelo, pak je stisnuo rep međ noge.

Ovog su se mjeseca dogodile po Njemačkoj, Ugarskoj i Švajcarskoj silne nezgode.

Prolamali su se oblaci, pak nastajale nagle poplave i od njih velika zla. Vode su raznesle ceste i željeznice, razkopale dosta kuća, uništile mnogu plodnu zemlju i — šalibote — progutale dosta naroda. U samoj Ugarskoj računa se, da je poginulo jedno trinaest stotina čeljadi.

Po nekim krajevima opala se i to, da je ovog ljeta mnogo manje lastavica, nego li druga, i po tom se sudi, da će godina biti izvanredna, ne dobra za zdravlje.

VIJESTI.

Zabava u korist hrvatskih škola.

Naša narodna društva u Puli priredili su u nedjelju 3. srpnja u vrtu »Nar. Doma« veliku puku zabavu, čiji je prihod namijenjen hrvatskim pučkim školama u gradu i okolici. Zabavi će sudjelovati mješoviti pjevački zbor pod ravnanjem učitelja Vogrića, koji će se tom prigodom predstaviti prvi put našem općinstvu. Izvadjati će neke oveće komade uz pratnju orkestra. To je prvi put, što domaće društvo nastupa pred publiku sa tako biranim programom.

Uz pjevanje i glazbu, biti će još šala a boga za nekoga i sreće.

Gospodice već su počele sa sakupljanjem darova za Tombulu, za koju se lako daje predvidjeti iz do sada pokloženih darova, da će biti nešto neobičnog i preteći sva naša očekivanja. U vrtu će biti podignuti razni paviljoni, u kojim će se prodavati svakovrsne stvari. Događamo da su također već prispjeli raznovratni darovi za srećolov.

Uzlasnice bit će providjene tekućim brojevima. Vlastnik uzlasnice imaće nadu dobiti jedan od slijedećih pet darova, i to: prvi izvučeni broj njegove uzlasnice dobiva jednu uru-budicu za putnike vrijednu 60 kruna; drugi dobiva posudu za liker vrijednu 40 kruna, treći srebrnu dozu za cigarete sa urezanim monogramom i danom pučke zabave, vrijednu 30 kruna; četvrti jednu košaricu za kruh vrijednu 12 kruna, peti broj dobiva konačno opremnicu za slador.

Ovi darovi, bit će od sutra dalje izloženi na uvid u izlogu brijačnice Zunić i Petanjek, u via-dell'Arsenale.

Narodni blagdan.

Dne 5. srpnja pada spomen slavnih apostola sv. Ćirila i Metoda.

Oni su bili prvi prosvjetitelji naši, oni su prvi trpjeli za ideju, na kojoj moramo i danas da radimo, hoćemo li da se održimo kako narod slobodan i prosvjetljen. Prigodom ovog narodnog blagdana kupe se dijelom ciele naše domovine milodari za našu istarsku Družbu, koja imaće svetu zadaću, da širi među istarskim patnikom luč prosvjete i napretka, pa i naša narodna društva u Puli baš su zgodan čas odlučili da prireče ovu zabavu u korist hrvatskih škola našeg grada, u korist naše dječice, koja vapi od nas za pomoć.

Umjetnik Kautsky

javlja ovim putem, da nemože dne 26. o. m. obdržavati predstavu u »Narodnom Domu« u Pazinu, jer ponovno, angažiran u Marinekasinu. U Pazin može doći 27. ovog mjeseca.

Narodno gospodarstvo.

O gojenju goveda.

Poruka Gospodarske Sveze za Istru u Puli svojim zadrugama članicama i poljodjelcem u njih zaclanjenim.

Prilike su nas naučile, da se istarski seljak neima svemu nadati od gozđđa i vina, već treba da nastoji i drugim načinom doći do boljega stanja.

Istra ima na tri svoja kraja velika potrošna mjesta, kamo se govedo može uvijek dobro prodati. To je veliki grad Trst s jedne strane, Pula s druge, a Rieka-Volosko Opatica s treće strane.

Oni istarski seljaci, koji bi se odlučili, više nego li do sada, na marvogojstvo, mogu se ufati također u pripomoć sa strane države.

Drugom zgodom progovoriti ćemo opširnije o tom. Za sada najprije treba da naš narod upozna zakonske odredbe, koje se toga tiču.

Zato donasmo ovdje niže i razaslijašmo svim članicama »Gospodarske Sveze za Istru« u više primjeraka, a zakon broj 222 od 1909. i provedbenu naredbu broj 66 od 1910. tičuće se odredba o promicanju gojenja i unovčenja marve. Žalibote radi se samo o govedu, a ne također o ovacima, ali okoristiti se treba čim više i timi odredbama, kakove jesu.

Zakon od 30. decembra 1909.

o promicanju gojenja i unovčenja marve. S privolom jednoga i drugoga doma carevinskoga vijeća naredbom ovo:

§ 1.
Da se sastavi fond za promicanje gojenja i unovčenja marve, odredit će se od godine 1910. do 1918. inkluzivno iz državnih sredstava svake godine iznos od šest milijuna kruna i uvrstiti u državni proračun (budžet ministarstva poljodjelstva, i to ne dirajući više u iznose, što se za iste svrhe nalaze već u redovnom budžetu ministra poljodjelstva.

Fondom upravlja ministarstvo poljodjelstva. O upotrebi sredstava fonda prikazat će se svake godine izvještaj carevinskom vijeću.

§ 2.
Iz državne dotacije fonda namijenit će se svake godine jedan milijun kruna za

promicanje unovčenja marve, napose također unovčenja marve za klanje u svezi s opskrbljivanjem gradova mesom, zatim za promicanje izvoza marve, osnivanja sajмова marve za klanje, rasplod i upotrebu, napose sajмова marve za izvoz, i za promicanje unovčenja marvinskih produkta.

Iznos od pet milijuna kruna namijenit će se svake godine za promicanje gojenja marve i za unapređivanje marve u svezi s unovčenjem marve, zatim za davanje premija za gojenje, za olakšavanje nabave krme, za promicanje osiguravanja marve, za podupiranje uredaba za pitanje za združnu prodru marve, za promicanje pašnjaka (u Alpama, gorama i dolinama, zatim umjetnih pašnjaka) itd.; taj će se iznos upotrijebiti za pojedine kraljevine i zemlje u razmjeru prema broju goveda po zadnjem općem popisu marve (zakon od 29. marta 1869., L. d. z. br. 67.).

§ 3.
Iznosi, što se u kojoj godini ne upotrijebe, ostaju fondu, te će se do upotrebe plodonosno uložiti.

Kamate i obroci otplate zajmova eventualno danih iz sredstava fonda, drugi dohod fonda ili eventualne namjene njemu namijenjene također će se fondu doznaditi, no ti će se iznosi, ako potječu iz sredstava nazoćanih u 2. stavku §-a 2. ili ako su za njih određeni, zaraćunati u korist kvota predviđenih za pojedine kraljevine i zemlje.

§ 4.
Mjere naznaćene u §-u 2. ili će neposredno provoditi ministarstvo poljodjelstva ili će ih posredno promicati davanjem zajmova i potpora.

Kod davanja tih potpora i zajmova valja naročito uzeti u obzir urede za unovčivanje marve u pojedinim kraljevinama i zemljama, zadruge za gojenje i unovčivanje marve i druge poljodjelske zadruge i udruženja, koje se bave zadaćama naznaćenim u §-u 2.

Kako će se upotrebljavati sredstva fonda, što su naznaćena u 2. stavku §-a 2., ustanovit će ministarstvo poljodjelstva uz sudjelovanje zemaljskih odbora i poljodjelskih glavnih korporacija.

§ 5.
Troškovi za centralu za unovčivanje marve, koja će se podići naredbom i kojom će se služiti ministarstvo poljodjelstva kod provođanja mjerā naznaćenih u §-u 2., namirivat će se do maksimalnoga godišnjeg iznosa od 50 000 K iz državnih sredstava, te će se do toga maksimalnoga iznosa uvrćivati u državni proračun (budžet ministarstva poljodjelstva).

§ 6.
Vršenje ovoga zakona povjerava se Mojim ministrima poljodjelstva, trgovine i financija.

U Beču, dne 30. decembra 1909.

Franjo Josip s. r.
Bienenrath s. r. Bilinski s. r.
Weiskirchner s. r. Pop s. r.

Naredba ministarstva poljodjelstva, trgovine i financija od 20. marta 1910., kojom se podiće centrala za unovčivanje marve.

§ 1.
Na temelju zakona od 30. decembra 1909., L. d. z. br. 222., podiće se u Beču centrala za unovčivanje marve.

Centrala je pod nadzorom ministarstva poljodjelstva. To ministarstvo izdaje poslovnik i službeni instrukciju za činovnike i određuje potrebne promjene.

2.

Centrala je zvana, da sudjeluje kod provođenja mjera spomenutih u § 1. zakona. Osobito ima ove zadatke:

1. prikazivati mnijenja i činiti prijedloge na poziv ministarstva poljodjelstva ili iz vlastite inicijative;

2. savjetovati i poučavati poljodjelce u svim pitanjima, koja se tiču unovčavanja marve, i to napose:

a) šaljući stručne organe onamo, gdje se drži marva, zatim na sajmove;

b) izdajući knjižice i druge publikacije o gojenju, pitanju (tovljenju) i unovčavanju marve, o opskrbljivanju mesom pa o putevima prode i eksportnim prilikama;

c) organizujući stalnu službu za obavijestiti o cijenama marve i mesa, o stanju šetve krmne i o salibi, pa o tom, koliko treba marve za klanje, rasplod i upotrebu;

d) priredujući predavanja i tečajeve o unovčavanju marve i promičući poučavanje o tom u poljodjeljskim školama;

3. savjetovati i odvjetnički podupirati urede za unovčavanje marve, zadruge za gojenje i unovčavanje marve pa sve druge poljodjeljske zadruge i udruženja, što se bave unovčavanjem marve za svoje članove:

a) u svim pitanjima organizacije,

b) u svim pitanjima, što se tiču osiguravanja marve, sajмова, tarifa i transporta,

c) posredujući kod njihovih poslovnih sveza zbog prode marve i eksporta, osobito također s udruživanjima klaonica ili konsumentu u vrstoj zemlji, nadalje s udruživanjima te naći za uređiti za unovčavanje marve ili s kupcima marve u inostranstvu,

d) posredujući kod saobraćaja njihova s vlastima i upravama sajмова;

4. promicati organizaciju izvora marve;

5. promicati organizaciju klaonica i osnivanje uredbi za unovčavanje produkta od klanja;

6. promicati podizanje zavoda, kojim je svrha neškodljivima učiniti i unovčiti ljekovite životinje poginule od pošasti ili ubijenih radi pošasti;

7. utjecati na osnivanje trgova s obzirom na puteve najsigurnije za promet marve, zatim na osnivanje shodnih uredbi na trgovima, koji postoje;

8. poticati na mjere, kojima će se promicati osiguravanje marve;

9. promicati organizaciju za nabavu krmne i kontrolu krmne i umjetnoga gnoja.

3.

Upravitelja centrala i njegova zamjenika postavlja i skida ministar poljodjelstva. Upravitelj valja da se u svojem poslovanju uvijek drži propisa i uputa ministarstva poljodjelstva.

Upravitelj će svake godine prikazati ministarstvu poljodjelstva proračun režijskih troškova centrala za nastupnu godinu i nakon svake godine uz izvještaj o radu također zaključak računa. Ministarstvo poljodjelstva će potrebne novce doznacivati centrali u granicama proračuna odobrenoga od tog ministarstva.

4.

Poslovnik za centralu izdaje ministarstvo poljodjelstva.

5.

Isto tako kao upravitelja i njegova zamjenika ministar poljodjelstva će postavljati i skidati također druge činovnike centrala, ako su im službeni docihi veći od 1800 K na godinu. Činovnike s dohodima manjim od spomenutih dohoda, zatim pomoćnike i sluge postavlja i otpušta upravitelj centrala.

Postavljanje činovnika i sluga, koje je pridržano upravitelju, obavit će se, pošto

se stiče ovlaštenje ministarstva poljodjelstva za osnatak dotičnoga ureda.

6.

Upravitelj centrala može prema potrebi postaviti u pojedinih zemljama ili djelovima zemalja i za pojedina područja produkcije ili trgova pouzdanike za neprekidnu orijentaciju i suradništvo kod organizacije lokalnih uredbi za unovčavanje marve.

7.

Kod provođenja pojedinih mjera može upravitelj u pojedinim slučajevima prizvati vještake, a pri tom se valja obzirati isto tako na dotične učesne poljodjeljske krugove kao što i na interesovane krugove trgovaca, obrtnika i konsumentu pa na veterinarske stručnjake. Prema predmetu, o kojem će se raspravljati, može upravitelj te vještake pojedince saslušati ili pozvati u kolegijske sjednice.

Vještacima, koji stanuju izvan Beča, mogu se naknaditi troškovi za put i boravak.

Time se ne dira u davanje mnijenja poljodjeljskoga vijeća o općim načelima pitanjima unovčavanja i gojenja marve.

8.

Ova naredba staje na snagu onoga dana, kojega se obznani.

Bilinski s. r. Weiskirchner s. r. Pop s. r.

Dojdući broj „Omnibus“ izaći će u subotu 2. julija.

PARTE ITALIANA.

Judicialia.

Dunque il giudice Dr. Gustin se ne è andato, come ciò rilevammo da „Giornaleto“, che gli volle tessere anche l'elogio funebre presentandolo lippis et tonsoribus quale vittima della persecuzione nostra. Se ciò fosse vero non sarebbe stata fatta che vera giustizia. Perché solo in Istria accade che in distretti con maggioranza slave possono servire impiegati che non conoscono affatto la lingua del popolo. E questa una anomalia tale che un onesto regnicolo non ci credette quando gliela raccontammo.

Ma purtroppo non fu la giustizia quella che ci liberò da quell'irascibile uomo. Egli semplicemente domandò un posto alla Finanza di Trieste per averemo da fare e per essere a casa propria. Avrebbe fatto bene se sia dal principio avesse battuta quella strada. L'illusione che a Pola si possa servire senza conoscere il croato, sarebbe perdurata ancora qualche tempo nei signori italiani. E sarebbero rimasti con un palmo di naso nel vedere da qui ad un paio d'anni, che nessun italiano esisteva più al nostro Giudizio. Perché se oggi vi è qualche reliquia del buon tempo antico, è e deve essere solamente per la ragione, che degli impiegati slavi pochi ce ne sono in generale. Da questo punto di vista abbiamo sempre desiderato che gli italiani odiassero e non studiassero la nostra lingua almeno fino a tanto che il gineasio di Pistoia cominciasse a dar frutto.

Ma non solo per questa forza maggiore ci addattiamo a tollerare quei impiegati ignari della lingua croata, bensì anche per la vecchia e molte volte deplorevole nostra bonarietà. Mai noi abbiamo attaccato i giudici italiani altri come lo abbiamo fatto con l'usente. E perché? Perché gli altri sono gente buona e manierata. Essi riconoscono di non essere addattati a questi luoghi, chiedono compatimento con belle forme ed osservano giustamente: non abbiamo noi colpa se ci hanno qui mandati. Altro essere era invece l'amico Gustin. Egli, impegnato di massime giornalettiane, voleva imporsi e costringere la gente di parlare la lingua che o non conoscevano o avevano diritto

di conoscere solo per sé e non per gli impiegati ignoranti.

Affinché non si rinnovino le anomalie tante volte lamentate, che cioè le parti non solo non trovino riconoscimento del loro diritto di servirsi della lingua propria, ma che debbano ancor perle giornate e sostenere spese dei differimenti delle loro cause fino all'arrivo di giudici capaci, vorrà il signor presidente d'appello, se anche non uno slavo ma porre al posto ora vacante almeno uno dei 3-4 italiani del raggio, ai quali non possa succedere di scambiare il „bisogno“ col „fondo denominato Potriba“. Il signor presidente d'appello ha dimostrato finora tanta e tale accendicendenza verso gli italiani da non poter più temere accuse di non sorreggerli come erano abituati da cento anni a questa parte. E se ci manderà nuovamente a Pola un italiano che non conosce la lingua nostra, col pretesto di non avere disponibili degli slavi, gli domanderemo, perché allora tenne sospesa, anziché inoltrarla al Ministero, la domanda del giudice Pietro Vrbok ora in servizio in Dalmazia, che chiedeva il posto di giudice a Dignano, il di cui distretto è per 1/3 abitato da croati, ed al quale fu invece mandato un altro che del croato non ha idea?

Un paradosso.

Da quando è a capo al nostro Giudizio l'attuale signor dirigente, le cose, non vi ha dubbio, cangiarono in meglio da tutti i lati. Ma una cosa destò in noi indignazione. In tutte le tabelle destinate all'esterno cioè alle parti, le lingue del paese croato ed italiano, hanno ceduto il primato alla tedesca. Avevamo piacere sì nel vedere riconosciuto il diritto anche alla lingua nostra, ciò che prima invano invocavamo, ma se un tanto dovette succedere a costo non solo dell'introduzione ma del primato di una lingua straniera nell'Istria, avremmo preferito che fosse rimasta esclusivamente al suo posto l'italiana. Chè da parte italiana a noi non minaccia pericolo. Siamo forti abbastanza per indurre gli avversari al dovere, se in un prossimo avvenire non prevalga in loro il sentimento del giusto sull'irrazionale sciovinismo. Ma non vogliamo smigliare agli italiani e combattere l'italiano favorendo il tedesco.

Invano abbiamo sacrificato ogni giorno i due centesimi per vedere se mai il patriottico, forte e fiero „Giornaleto“ si ricorderebbe di toccare l'argomento medesimo. Ad ogni, la più elementare affermazione del nostro secolare diritto, il „Giornaleto“ ha alzato contro di noi le teste bislacche. E intanto i bravi italiani dimenticavano che, basandosi sull'aspetto esterno e specialmente sulle tabelle, un viaggiatore tedesco scriveva „die fast deutsche Stadt Pola“.

E simile gente ha il coraggio civile di protestare se l'„Independente“ la chiama vigliacca. Ma quale attributo allora compete a questi pagliacci quanto più abbietti tanto più pericolosi ad ogni buona causa.

Che triste figura!

Un sincero nemico si impone almeno alla stima dell'avversario. Non così quei miserabili deputati italiani al Parlamento e i loro organi magni, il prezzolato ebreo di Trieste e l'assoldato bizantino di Pola. Per tenerli in buone coi deputati tedeschi, che li odiano più di quel che odiano noi Slavi, dei quali hanno una diabolica paura, essi lasciano passare inosservata la prepotente contropretesa tedesca di concedere loro l'accademia nautica tedesca a Trieste. Contro una innocua scuola popolare slovena a Trieste, ove, come lo dimostrano le ultime elezioni, gli Sloveni dispongono di migliaia di voti, insorsero come tanti ossessi. Ed ai tedeschi accanto a quelle tante scuole che possie-

dono, sarebbero disposti di concedere anche l'accademia nautica, perché un giorno i figli del nostro paese non possano guadagnarsi il pane su nostro mare.

E se almeno avessero ottenuto lo scopo con simili atti erostratici! Non otterranno neanche la facoltà giuridica a Vienna questi grandi diplomatici. In Austria non si può governare contro gli Slavi, è un caudine politico, signor comandante!

Traditori della propria buona causa! Non lo diciamo noi, lo abbiamo udito questi giorni da molti probi ed onesti italiani.

Beccini della propria e della altrui libertà!

Il prossimo numero dell'„Omnibus“ uscirà sabato 2 luglio.

DEUTSCHER TEIL.

Politischer Pessimismus.

Der Wiener „Information“ entnehmen wir den nachstehenden Aufsatz über die parlamentarische Lage:

„Von einem führenden Parlamentarier. Die politische Situation ist weder sehr unerquicklich geworden. Die Obstruktion der Agrarier und Slovenen hängt wie ein Damoklesschwert über dem Parlamente und bedroht sowohl die provisorische Unterbringung der italienischen Universitätsfakultät wie den „kleinen“ Finanzplan. Die Regierung hat, nachdem ihr die Budgetbewilligung gesichert ist an einer weiteren Tagung des Reichsrates untergeordnetes Interesse und wünscht nur noch aus Gründen der auswärtigen Politik die Italiener bei guter Laune zu erhalten. Es liegt schließlich und endlich auch kein Grund für eine besondere Entrüstung der Südslaven vor, zumal sie doch nicht die Kuratoren des einheitlichen deutschen Charakters der Stadt Wien sind. Wenn ihre Obstruktion nur den Zweck verfolgt, die Regierung zur stärkeren Berücksichtigung der südslavischen Bildungsbestrebungen zu zwingen, dann wird sie vielleicht ihr Ziel erreichen, aber dann ist auch ihre Dauer beschränkt. Sollte, was zu erwarten ist, die Universitätsfrage die argen parlamentarischen Strändle heil passieren, dann wird auch die Regierung gegen eine eventuelle vorzeitige Schließung der Session nicht einwenden. Ihr wäre es z. B. sehr unangenehm, wenn das Lokalbahngesetz beschlossen, hingegen die Beratungen über den Finanzplan auf die nächste Session verschoben würden. Das Lokalbahngesetz ist eine Konzession an die Volksvertretung und erfordert eine Gegenkonzession. Ist diese nicht erwirkbar, so wird eben die Regierung aus der gegebenen Schlage die Konsequenzen ableiten und beide Vorlagen, sowohl den Finanzplan wie das Lokalbahngesetz im Herbst wieder einbringen. Die Tage des Parlamentes scheinen, wie die Dinge derzeit liegen auch gezählt zu sein, und es wird, darum, falls die italienische Universitätsfrage keine Sensationswolken aufsteigen läßt, zu keinen bemerkenswerten Episoden kommen. Aber in einer sehr traurigen Verfassung werden die Parlamentsparteien die Ferien antreten, sie haben keine der großen Aufgaben: Ordnung im Staatshaushalt, nationale Verständigung, Geschäftsordnungsreform, Sozialversicherung gelöst und ihr Stamm wird zudem noch vom Holzwerk benagt. Die slavische Union ist von den Eigenbrüdele der Agrarier, der Polenklub von dem Radikalismus der Altpolen bedroht und der deutsche Nationalverband ist nur ein politischer Additionsprozess der sich jederzeit in seine Einzelemente auflösen kann. Daß das österreichische Parlament gerade in dem Momente so schwach und hilflos wird, wo der ungarische

Reichsrat so erheblich an Rückgrad gewonnen hat, verstärkt noch seine und der Regierung Misère.

Wir glauben doch, d. d. der »führende Parlamentarier« die Lage zu schwarz ansieht. Was insbesondere die Südslaven und ihr Benehmen in Bezug auf die italienische Universitätsfrage anbelangt, sind wir imstande zu behaupten, d. d. von einer Obstruktion ihrerseits gerade noch nicht gesprochen werden kann und, wenn es nur deswegen geschehen, weil die gerechten und leicht zu gewährenden Kompensationen zu Gunsten der Südslaven nicht gegeben werden wollten. Wir sind wahrhaft in der Lage sowohl die Regierung als alle in der Frage interessierten Faktoren auf das Bestimmteste zu versichern, daß — wenn immer das taktische Vorgehen der Südslaven sich gestalten mag, dasselbe nur den Zweck verfolgt, die Regierung zur stärkeren Berücksichtigung der südslavischen berechtigten Bestrebungen auf dem Gebiete der Volksbildung zu zwingen.

Vlastnik i izdavač: **TIKARA LAGINJA I DR.**
Odgovorni urednik: Jovka Maholita.

Mali oglasnik.

URARSKI NAUČNIK prima se odmah uz mala plaća. Upititi se u uredništvo.

STAN (seba kamarin i nuzgredne prostori) sa vodovodom) najmljeđe se od 1. srpnja. — Poblizje u uredništvu ovog lista.

Objava preselenja.

C. k. uprava glavne trafike stavlja ovime općinstvu do znanja, da je svoje glavno skladište duhana sa trga Foro broj 11 preselila u ulicu Barbacani br. 3 vis-à-vis Marine kasina.

Dr. L. NOVAK
specialista za porodaje
i ženske bolesti
prenio je svoj ambulatorium
u Via Lacea 24.
Ordinira od 3—4.

H. O. VOGRIC
KAPELNIK

PULA
Via Barbacani, 511.
Podaje glasovni i pisanje prijava!

**Vendesi un fondo in via
Medolino vis-à-vis delle
baracche Rismondo.**

Rivolgersi all'
Antonio Udovičić
via Ciosuè Carducci 59.

PRODAJE SE gradjevno
zemljište, vlastništvo
„Družbe sv. Cirila i
Metoda“ u via Emo.
Za potanje obavijesti popitati se
u pisarni Dr. M. Laginje.

VENDESI fondo per fab-
brica di proprietà della
Società dei ss. Cirillo e
Metodio, sito in v. Emo.
Per schiarimenti rivolgersi allo
Studio dell'avv. Dr. M. Laginja.

**PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA**
Via Campo Marzio br. 5

PODRUŽNICA
Via Lissa broj 37
Telefona broj 53.

**Prodaja
svježeg kruha
3 puta na dan.**

Ravnateljstvo tvornice opeka u Puli.

Ravnateljstvo tvornice opeka stavlja p. n. općinstvu do znanja, da imade u svojoj tvornici više vrsti dobro ispaljene opeke, i to u velikoj zalih. Izdaje se: **Opeka za zid, pločice za izpod žljebojaka, mala opeka za zid, žljebojaci, mali žljebojaci, dvostruko utorni posvema prekrivači crijeva sa pripadajućim žljebojaci, koji su na posebnim strojevima radjeni.** (Ovi proizvodi jesu pod jamstvom prosti od soli.)

Upozoruje p. n. općinstvu na dvostruko utorni crijeva, za pokrivanje, koji se može bolje preporučiti nego li žljebojaci, jer imade tu prednost što bolje pokriva, posvema je nepromodiv, imade trajnu otpornu snagu proti vjetru te se može privezati, a osim toga jest po m² za 50 kg laglji od žljebojaka te osobito trajan bez obzira na to, što je mnogo jeftiniji a radi svoje jednostavnosti potreba kod pokrivanja posebnoga strukovnjaka.

Ravnateljstvo tvornice.

Prvo i najveće skladište ura i zlatne robe.

Jorgov pravi plosnati sat u kovnom oklopu . . . K 9.
Fini kovni sat s lancem . . . 6.
Pravi srebrni remontoir sat s kamenima i lancem . . . 11.
s dvostrukim poklopcem, osoblje čvrst s lancem . . . 15.
Pravi srebrni remontoir sat za gospođe, s kamenima . . . 10.
dvostruki sa 3 srebrna poklopa . . . 14.
Srebrna Tula Ankor remontoir sat, fini, sa 3 srebrna poklopa . . . 20.
u plosnatom oklopu, sa finim kovinskim brojkama, 10 rubina . . . 24.
Pravi srebrni Ankor remontoir sat, 3 srebrna poklopa s kamenima . . . 16.
Zlatni sat za gospođe od K 42—naprijed.
„Omega“ vrlo točan sat u srebrnom oklopu . . . 36.
Pravi 14 kar. zlatni remontoir sat za gospođe . . . 24.
14 kar. zlatni vrtni lanci s privjeskom . . . 16.
K 15-30 30-1 vido.
14 kar. Lorgon-lancl 160 cm dugi . . . 48.
60-70-80-1 vido.
14 kar. zlatni lanci narukvice K 30-38-44-60.
14 karat. zlatni lanci za gospođu K 32 40-50-60-80.

Početak jamstvo.

ul. Sergia, 21. — K. JORGO - PULA — ul. Sergia, 21.

FILIP BARBALIĆ

PULA - Via Sissano, 3.

Preporuča svoje
solidno skladište
pokućstva.

Dodjite pa
ćete se
uvjeriti!

Raccomanda il suo
grande deposito
mobili.

Venite per
accertarsene!

NAJPRIKLADNIJI DAROVI za imendan!

POSLOVNO GUSLO: Uz mali dobitak, veliki promet, istodobno sama dobra roba.

Imati dobro iduću lepan ura nije uvijek prieka uzda. Ipak za one, koji trebaju čipni ura, a to je uz današnje prilike svaki koji praktično živi, ima samo takovu vrijednost, koja je dobit. pouzdana. Bolje je ne imati ura, nego li takvu koja neće lošiti. Dobra i pouzdana ura čuva do stila i neopuštosti, netreba se bojati da će se nepotrebno vrijeme utaman potratiti. Hoćite li moći se sa točno održavati.

Ako dakle trebate takovu uru, to vam se naj-
bolje preporučuje dobro poznate ura kao:
**ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFHAUSEN, OMEGA
ROKKE i ORIGINAL ROSEKOPF-PATENT**

od zlatna, srebra, nikela i ostali imade uvijek
veliki izbor na skladištu

**LUDW. MALITZKY nasljednik
EMIL F. UNTERWEGER**
Otemeljeno 1897. — PULA, via Sergia 65

Daje se eventualno i na obročan odplaćivanje.
Veliki izbor svih drugih ura i bijelica, budi i na,
briljantno i optične stvari, i p. trebati za pušenje.
Pokušajte mienjati robu, to ne drim čimika
dosta, je kod naručje navesti vrst robe. Uz
dobro jamstvo i preporuku našim starijima na izbor.

Nagrada diploma za vlastite proizvode

ANT. DOMINIS

Via Marianna 7 — PULA — Vlastita kuća.

Bogato skladište finog i jeftino maslinovog ulja na malo i veliko
te dalmatinskog i istarskog vina na veliko.

Trgovina specerajake i kolonijalne robe te slanih riba, ob-
gubljenih među obćinstvom u Puli i okolici.

PRODAJA NA MALO I VELIKO

Glavno zeztupstvo **LASTILA** za cipele Družbe sv. Cir. i Met.

SIRITE I KUPUITE „OMNIBUS“ - DIFFONDETE L' „OMNIBUS“

Novi
fotografički
atelier
ERMINIO MIONI
ulica Sergia 67, III. kat.
Preuzima slikanje svakovrstnih skupina u i izvan stetera.
Povećava i umanjuje svaku vrst fotografija.
Preuzima izradbu fotografija za privjeske i fotografija razglednica.
Podvorb brza, cene umjerene.

Slavenima grada i okolice
preporučamo našu krojačnicu
na
GLAVNOM TRGU, 6
(Piazza Foro Nr. 6)
koja je uvijek snabdivena
najmodernijom robom iz po-
najboljih tvornica sukna česke
i engleske.
Cijene su veoma umjerene,
a poslužba brza i solidna.
Ant. Klement, Pula
krojač.

GIACOMO ZUDICH
PULA
Via Giosuè Carducci, 57.
Najbolje
uredjena trgovina
željezne robe.
Veliko skladište
svakovrstnih
koža.
Najniže cijene.

ZVONIMIR TKALEC
PULA, via Siana, 25.
Glavno zastupstvo poznate
Volanijeve lužine za pranje
rublja.
Cijenika i spota na zahtjev franko.

Koncesionirana mehanička radionica
B. ROBAK - Pula
Via Abbazia broj 25
a od 15. maja u
Via Giulia broj 5.

Preuzima uređenje podpanih kupaoica, praoica
i kioeta, uvalja plinsko i električno svjetlo, vodo-
vode i električne rionice.
Popravlja i preuzimlje namještanje motora na plin
i benzin te sve radnje saizražuje u mehaničku
struku. — Nadalje drži **veliko skladište**
luster, mrežica i tuljaka za plin, električnih zvu-
naca, žarulja itd. itd.
Saobraćaj u hrvatskom, českom, njemačkom
i talijanskom jeziku.
Cene umjerene.

Pekarna finog peciva
3 put svježije na dan
Matej Dekleva
3 put
svježije
na dan
Via Veterani broj 1
PODRUŽNICA: Via Ospedale broj 7.
Telefona broj 53.
Prodaja finog brašna iz prvih mlinova uz umjerene cijene.

Austrijska
trgovina robe za gospodu i gospodje
„OLD ENGLAND“
(vlastnica ANTONIJA AHNE)
PULA, Via Sergia br. 47.
Rubenine u svakoj cieni, za gospodu i gospodje, vunene robe, ru-
kavica u velikom izboru, toaletne i galanterijske robe, parfema i
sapuna, mahala, bluza za gospodje, dolnjih sukuja (Jupons) i pre-
gača, potrebe za odore, kravata za gospodu i gospodje, steznika,
kišobrana, galoša itd. itd.

Ustanovljena 1891.
Istarska Posujilnica u Puli
registrana zadruga na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)
Podružnica u Pazinu.
Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu
otplatu te prima uloške, koje ukamačuje uz
4 1/2 0/0
čisto bez ikakvog odbitka.

Najveće i jedino domaće skladište pokućstva
A. Žunić i dr. - Pula
via Giosuè Carducci, 10.
Vlastita brusiona mramora.
Tapetarska radionica.